

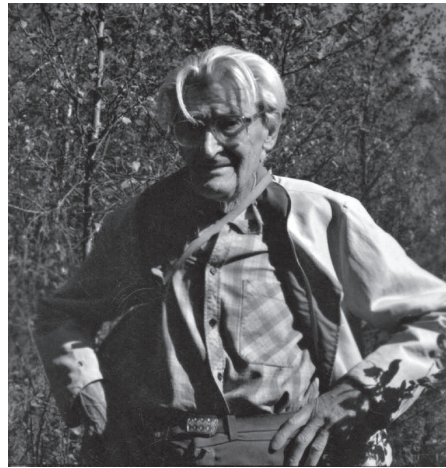
Vzpomínky na Rudolfa Kurku (* 1915 – † 2000)

Letos uplynulo sto let od narození a patnáct let od smrti Rudolfa Kurky – narodil se 15. 3. 1915 v Třeboni a zemřel 29. 6. 2000 ve věku 85 let v nemocnici v Táboře na infarkt myokardu; urna s jeho popelem je uložena v rodinném hrobě u kostela Povýšení sv. Kříže ve Veselí nad Lužnicí (v tomto městě žil od roku 1942, kdy se oženil). Považuji za vhodné s odstupem doby vzpomenout tohoto veselského botanika a ochránce přírody, původním povoláním učitele. Byl jsem totiž jedním z jeho četných přátel a trochu i spolupracovníkem na floristickém výzkumu v severní části Třeboňské pánve. Výstižný životopis R. Kurky ohledně botanické a ochranné činnosti R. Kurky uveřejnili v nekrologu v tomto časopise V. Chán a F. Procházka (Chán & Procházka 2001). Je tam uvedeno vše, co o něm bylo dosud publikováno, a také jeho bibliografie. Snad unikla pouze jedna práce, jejímž je spoluautorem (Míchal & Kurka 1991).

S Rudou Kurkou jsem měl mnoho společného: oba jsme rodilí Jihočeši, oba jsme vystudovali Učitelství v Soběslavi, oba jsme byli skauty, oba jsme byli za II. světové války totálně nasazeni a oba jsme se věnovali floristice Třeboňské pánve – on důkladně a celoživotně, já jako mykolog spíše okrajově jednak v mládí, jednak v penzi. Pokud jsem totiž náhodou někde našel při svých mykologických výzkumech nějakou vzácnější nebo pozoruhodnou rostlinu a chtěl jsem o ní něco napsat, potřeboval jsem přirozeně vědět, kde v mnou sledované oblasti (hlavně západní část Soběslavska) se ještě vyskytuje a z kolika lokalit je známa. Jako student jsem tehdy konzultoval u Bedřicha Vopravila (* 1887 – † 1962) a Rudolfa Veselého (* 1884 – † 1966), v penzi pak u Jaroslava Kaislera (* 1913 – † 1995) a zejména po jeho smrti právě u Rudolfa Kurky; ten mi některými údaji přispěl do několika článků. Pozdější spolupráce vyústila ve tři naše společné články v tomto periodiku (Kurka & Kotlaba 1998, 1999, 2000) – další možnou spolupráci překazila neúprosná smrt.

V terénu jsme společně (popř. i s jinými botaniky) báдали dost zřídka. Vzpomenu alespoň dvě značně rozdílné exkurze. Dne 6. 8. 1997 to bylo do mokřadu PR Ruda u Horusického rybníka, kde jsme byli sami dva; vyfotografoval jsem ho tam, a také našel neobyčejně vzácnou houbu václavku bažinnou (*Armillaria ectypa*). Jiná exkurze, a to za účelem kontroly některých chráněných rostlin, byla mj. na Kladrubskou horu u Tábora (v srpnu 1998). Tehdy, zabráněni do živé diskuse s J. Bumerlem ml., jsme za horkého dne a při stoupání do vrchu ani nepostřehli, že Ruda zůstal daleko pozadu – nestačil nám. O jeho zdravotních potížích jsem neměl tušení, neboť o nich nikdy nemluvil. Teprve nedávno jsem se dozvěděl, že koncem 80. let minulého století prodělal plicní tuberkulózu a v posledních několika měsících života trpěl selháváním činnosti srdce, což pak bylo příčinou jeho skonu.

Kurka žil se svou paní Boženou (* 1917 – † 1982), rovněž učitelkou, po mnoho let v domku vesnického typu se zahradou na okraji Veselí nad Lužnicí. Tam jsem jej několikrát navštívil. Když rostly houby, přispěl jsem jimi do kuchyně – jednou to bylo dokonce kačenkou českou (*Verpa bohemica*) ze Soběslavských blat. Většinu lidí není asi známo, že Ruda Kurka byl mnoho let členem Veselského pěveckého souboru a že v posledních několika letech pracoval na botanickém výzkumu

Obr. 1 – Rudolf Kurka v přírodní rezervaci Ruda u Horusického rybníka (foto: F. Kotlaba 6. 8. 1997).

trasy dálnice Tábor – Veselí nad Lužnicí a na posuzování jejího možného vlivu na životní prostředí. Rovněž málokdo ví, že spolu s ing. J. Míchalem byli vedoucími botanických exkurzí v 1. ročníku Střední odborné školy pro ochranu a tvorbu životního prostředí (nyní Střední odborná škola ekologická a potravinářská), kterou roku 1993 založil ve Veselí nad Lužnicí J. Bumerl st. a čtyři roky byl jejím ředitelem. Kurka je také ochráncí přírody považován za „duchovního otce“ NPP Ruda, PR Kozohlůdky a PR Borkovická blata (jakož i za konkrétního navrhovatele většiny chráněných území v Třeboňské pánvi); jak mi sdělil J. Bumerl ml., do PR Borkovická blata vedla poslední společná exkurze s Kurkou, uskutečnila se v květnu roku 1999 (za rok potom zemřel).

Na Rudu Kurku budeme ještě dlouho vzpomínat nejen jako na botanika a ochránce přírody, který vykonal mnoho pro poznání a ochranu jihočeské květeny, ale také jako na skromného, dobrého člověka a kamaráda.

František Kotlaba

Literatura

- Chán V. & Procházka F. (2001) Zemřel jihočeský učitel, botanik a ochránář Rudolf Kurka (1915–2000). – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 41: 95–98.
- Kurka R. & Kotlaba F. (1998): Vzácné a méně hojné rostliny v okrese Tábor. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 38: 47–52.
- Kurka R. & Kotlaba F. (1999): Vzácné a méně hojné rostliny v okrese Tábor – II. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 39: 39–45.
- Kurka R. & Kotlaba F. (2000): Vzácné a méně hojné rostliny v okrese Tábor – III. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 40: 39–44.
- Míchal J. & Kurka R. (1991): Flóra sádek Šaloun. – Sborn. VŠZ Praha, Agronom. Fak. Čes. Budějovice, Řada fytotech. 8: 89–110.